

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Агрономічний факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан агрономічного
факультету
Саюк О. А.

26.09.2021 р.

Мойсієнко В.В., Тимощук Т.М., Стоцька С.В.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо проходження педагогічної практики
для здобувачів третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти за спеціальністю: 201 Агрономія
галузі знань: 20 Аграрні науки та продовольство
кваліфікація: Доктор філософії з агрономії

Житомир 2021

Мойсієнко В.В., Тимошук Т.М., Стоцька С.В. Методичні рекомендації щодо проходження педагогічної практики для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Агрономія». Житомир: Поліський національний університет, 2021. 27 с.

Затверджено до видання вченою радою агрономічного факультету (протокол № 1 від 02.09.2021 р.) за поданням випускової кафедри рослинництва (протокол № 1 від 25.08.2021 р.)

Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики складені відповідно до Положення про педагогічну практику здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у Поліському національному університеті. Рекомендації вміщують положення, що визначають мету й завдання практики, порядок оформлення звіту та критерії оцінювання результатів проходження практики. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Агрономія» регламентують форми, організацію, здійснення та порядок захисту педагогічної практики здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні у Поліському національному університеті.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	6
2. ОПИС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	8
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	9
4. ЕТАПИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	10
5. ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	12
6. СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	13
7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	14
8. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	15
9. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	16
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ.....	17
11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ.....	19
ДОДАТКИ.....	22

ВСТУП

Програма педагогічної практики здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня Поліського національного університету регламентує форми, організацію, здійснення, контроль та захист проходження педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Педагогічна практика організовується та проводиться відповідно до вимог п. 2 Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» та «Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти» (затверджено вченою радою університету від 27.02.2020 р. протокол № 2).

Педагогічна практика є складовою освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та сприяє виявленню їх здібностей до педагогічної діяльності та формуванню психологічної готовності до входження у професію.

Розклад і період проходження педагогічної практики має відповідати змісту програми практики та співпадати з навчальними аудиторними заняттями, до яких відповідно до індивідуального завдання передбачено залучення здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

Керівництво і контроль за проходженням аспірантом педагогічної практики покладається на наукового керівника здобувача (якщо рішенням кафедри не призначено іншого або другого керівника). Загальне керівництво практикою здійснює завідувач кафедрою.

Об'єктом практики є науково-педагогічна діяльність у ЗВО, а **предметом** – закономірності, прийоми, способи, методи та засоби науково-педагогічної діяльності, зумовлені її цілями, завданнями і змістом. У системі підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії

практика виконує наступні *функції*: розвивальну; адаптаційну; навчально-виховну; діагностичну.

Основними умовами ефективності практики є: теоретична обґрунтованість, освітній і виховний характер, комплексний підхід до змісту та організації.

Відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії на практику передбачено 4 кредити (120 годин) з яких 10% на отримання документів, проходження інструктажу, оформлення, підготовку та захист звітних матеріалів;

25% передбачені для ознайомлення з нормативними документами, які регламентують освітній процес у закладах вищої освіти, знайомство з освітніми стандартами, робочими програмами, документацією кафедр та науково-педагогічних працівників;

15% на знайомство з методиками підготовки і проведення лекцій, лабораторних і практичних занять, семінарів, консультацій, заліків, іспитів, курсового і дипломного проектування, освоєння інноваційних освітніх технологій, відвідування занять та на самопідготовку;

25% на підготовку навчально-методичних матеріалів до проведення аудиторних занять з навчальних дисциплін;

25% на проведення аудиторних занять, перевірки робіт, інших контрольних заходів та виховної роботи.

Педагогічна практика аспірантів може включати в себе такі форми педагогічної діяльності як проведення практичних, лабораторних та лекційних занять, перевірка курсових та контрольних робіт, рефератів, консультування з фахових питань та науково-дослідної роботи, відвідування занять викладачів кафедри, відкритих лекцій, майстер-класів.

Результати проходження навчальної педагогічної практики фіксуються в індивідуальному плані здобувача. За підсумками проходження практики аспірант готує звіт. Оцінювання результатів практики відбувається не пізніше десятиденного терміну після її закінчення.

Для осіб, які здобувають вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою, зарахованих з посад науково-педагогічних працівників, які мають педагогічний стаж, практика рішенням кафедри може бути скорочена або не проводитися (за умови надання позитивної характеристики з місця роботи).

Здобувачі мають право проходити викладацьку практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном, з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального керівника з місця проходження практики.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 201 «Агрономія», галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство» є передумовою становлення професійно компетентного, творчого викладача, якому притаманний індивідуальний стиль педагогічної діяльності та високий рівень педагогічної культур. Педагогічна практика передбачає набуття аспірантами навичок практичної педагогічної (навчальної та науково-методичної) діяльності у закладі вищої освіти, а також поглиблення теоретичних знань та практичних навичок зі спеціальності, набутих під час підготовки за освітньо-науковою програмою.

Результати педагогічної практики затверджуються науковим керівником та завідувачем кафедри, до якої прикріплений аспірант.

Завданням педагогічної практики є формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії загальних компетентностей щодо здійснення освітнього процесу, навчання, розвитку і підготовки студентів до певного виду професійно орієнтованої діяльності.

Метою педагогічної практики є: оволодіння основами педагогічної майстерності, які необхідні для роботи у вищих навчальних закладах, вміння застосовувати їх у навчально-виховному процесі; формування у аспірантів

психолого-педагогічних умінь для викладання відповідних навчальних дисциплін; формування навичок для самостійного, методично грамотного проведення навчально-виховної роботи.

Завдання викладацької практики:

- ознайомлення із навчальним процесом відповідної кафедри, особливостями його здійснення;
- опрацювання робочих програм з різних дисциплін відповідної кафедри;
- дослідження методів організації навчання та критеріїв оцінювання знань;
- засвоєння принципів та методів подання навчального матеріалу;
- використання сучасних педагогічних методик для встановлення психологічного контакту з аудиторією, формування організаторських умінь і навичок;
- розвинення педагогічного мислення та інтересу до педагогічної діяльності;
- набуття практичних навичок педагогічного досвіду.

У результаті проходження педагогічної практики здобувач повинен **знати:**

- нормативно-правові акти, які регламентують діяльність ЗВО, планування й організацію освітнього процесу;
- обов'язки науково-педагогічних працівників ЗВО;
- оформлення індивідуального плану роботи науково-педагогічного працівника та наповнення усіх видів його діяльності;
- використання комп'ютерної техніки, інформаційних та мультимедійних систем;
- форми та засоби організації й контролю самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- структуру та зміст навчальних планів;

- складання тематичного плану, навчальної програми, робочої навчальної програми, планів-конспектів семінарського і практичного занять, методики їхньої підготовки, проведення й аналізу;
- місце Болонського процесу у системі функціонування вищих навчальних закладів України;

У результаті проходження педагогічної практики здобувач повинен

вміти:

- оформлювати плани-конспекти семінарських та практичних занять;
- укладати тестові матеріали для перевірки рівня знань;
- встановлювати контакт з аудиторією та підтримувати його;
- використовувати технічні засоби навчання в освітньому процесі;
- аналізувати й обґрунтовувати результати педагогічної діяльності.

2. ОПИС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

- Галузь знань: 20 «Аграрні науки та продовольство»;
- Спеціальність: 201 Агрономія;
- Освітньо-професійна програма: Агрономія;
- Ступінь вищої освіти: доктор філософії;
- Обов'язкова компонента професійної підготовки;
- Рік підготовки другий, семестр 4;
- Кількість кредитів – 4;
- Загальна кількість годин 120;
- Індивідуальний графік, індивідуальне завдання на проведення заняття;
- Вид контролю: диференційований залік.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Під час педагогічної практики згідно з вимогами освітньо-наукової програми у здобувачів повинні сформуватися наступні компетентності або їх елементи.

Шифр	Назва
Інтегральна компетентність	
Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері агрономії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.	
Загальні компетентності	
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 2	Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК 3	Здатність розробляти проєкти та управляти ними.
ЗК 4	Здатність розв'язувати комплексні проблеми агрономії на основі системного наукового та загального культурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
СК 1	Здатність продукувати і обґрунтовувати нові перспективні ідеї, гіпотези, стратегії виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в агрономії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з сільськогосподарських наук і суміжних галузей.
СК 2	Здатність застосовувати сучасні методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері агрономії, інформаційні технології, методи комп'ютерного моделювання, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та освітній діяльності.
СК 3	Здатність здійснювати науково-педагогічну та освітню інноваційну діяльність у закладах вищої освіти з використанням сучасних технологій навчання.

СК 4	Здатність аналізувати, оцінювати і прогнозувати сучасний стан і тенденції розвитку агротехнологій вирощування сільськогосподарських культур.
СК 5	Здатність ініціювати та реалізовувати інноваційні комплексні проєкти в агрономії та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство під час їх реалізації.
СК 6	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері агрономії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.
Програмні результати навчання	
РН1	Застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з філософії науки, агрономії та суміжних галузей, а також дослідницькі вміння для планування й проведення актуальних прикладних наукових досліджень.
РН2	Висувати і перевіряти гіпотези; обґрунтовувати та інтерпретувати результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного або комп'ютерного моделювання.
РН3	Планувати і виконувати теоретичні й експериментальні дослідження з агрономії та дотичних наукових напрямів з використанням сучасних методів, технологій та інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.
РН4	Створювати інформаційні бази та володіти сучасним інструментарієм для пошуку, оброблення та аналізу наукової інформації, зокрема, статистичними методами аналізу даних великого обсягу та/або складної структури.
РН5	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми агрономії державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.
РН6	Розробляти та реалізовувати наукові й інноваційні проєкти, які дають можливість вирішити наукові, технологічні, економічні й організаційні проблеми агрономії з дотриманням норм академічної етики і врахуванням 9 технічних, соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

PH7	Глибоко розуміти загальні принципи та методи аграрних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері агрономії та викладацькій практиці.
PH8	Розробляти і викладати в закладах вищої освіти фахові дисципліни агрономічного спрямування з використанням сучасних технологій навчання.

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності									
	Інтегральна компетентність									
	Загальні компетентності				Спеціальні (фахові, предметні) компетентності					
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	СК1	СК2	СК03	СК4	СК5	СК6
PH1		+	+	+	+		+	+	+	+
PH2	+	+	+	+	+	+	+			
PH3		+				+	+	+	+	
PH4	+	+			+		+	+	+	+
PH5	+	+	+	+		+	+	+	+	
PH6			+	+	+	+				
PH7	+	+	+	+	+	+	+		+	+

4. ЕТАПИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Практика включає чотири етапи: підготовчий, початковий, основний, заключний.

Підготовчий етап. Підготовка до проходження практики розпочинається на лекційних, семінарських та практичних заняттях із професійно орієнтованих дисциплін.

Початковий етап. На початковому етапі практикант з'ясовує функції, мету, завдання практики; складає індивідуальний план проходження практики; ознайомлюється з організаційною, навчально-методичною та науковою роботою кафедри, нормативно-правовою базою, що регламентує організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти (зокрема – із специфічними умовами навчання) та основами методики викладання і педагогічної майстерності у вищій школі; відвідує заняття керівника

практики; укладає розгорнуті план-конспекти занять, обговорює їх з науковим керівником; готує необхідні методичні та дидактичні матеріали для проведення занять.

Основний етап. На основному етапі педагогічної практики практикант проводить на належному методичному рівні заняття відповідно плану; організовує та проводить консультації для студентів; бере активну участь у засіданнях кафедри.

Заключний етап. На заключному етапі практикант: готує звітні матеріали проходження практики; звітує безпосередньому керівнику практики з метою перевірки та оцінювання; захищає результати практики у встановленому порядку.

5. ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Змістова частина 1. Організаційна робота

1. Ознайомлення із змістом та завданнями у період викладацької практики. Консультації керівників викладацької практики.
2. Визначення концептуальних засад організації педагогічної діяльності у вищій школі.
3. Ознайомлення з робочими програмами, змістом навчальних курсів (за фахом).
4. Складання індивідуального плану роботи на період викладацької практики.

Змістова частина 2. Навчально-методична робота

1. Планування структури, розроблення методики й здійснення підготовки до проведення лекційних, семінарських, практичних, лабораторних занять.
2. Написання планів-конспектів лекцій, семінарських, практичних чи лабораторних занять.
3. Моніторинг, аналіз та підготовка методичного забезпечення з дисципліни у вищій школі.

Змістова частина 3. Навчальна діяльність

1. Проведення різних за формою навчальних занять.
2. Налагодження контакту й організація педагогічної взаємодії зі студентами.
3. Організація самостійної роботи студентів.
4. Впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій та авторських методик.
5. Вироблення індивідуального стилю організації педагогічної взаємодії та пізнавальної діяльності студентів.
6. Аналіз педагогічних ситуацій.
7. Відвідування й аналіз навчальних занять викладачів, проведених у закладі вищої освіти.
8. Здійснення аналізу проведених колегами та самостійно організованих навчальних занять.

6. СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії на педагогічну практику передбачено **120 годин**.

№ з/п	Види роботи	Кількість годин
1. Початковий етап (30 годин)		
1	Ознайомлення з метою, змістом та основними вимогами практики	2
2	Складання завдання на період педагогічної практики під керівництвом наукового керівника	4
3	Вивчення контенту дисциплін та досвіду роботи провідних викладачів відповідної кафедри	6
4	Ознайомлення із можливостями навчальної платформи MOODLE, розміщеної на веб-порталі університету	6
5	Детальне ознайомлення та аналіз контенту дисципліни, у викладанні якої задіяний аспірант під час педагогічної практики	12
Разом		30
2. Основний етап (60 годин)		
1	Відвідування лекційних, лабораторних та практичних занять на відповідній кафедрі	20

2	Підготовка до самостійного читання лекцій, лабораторних чи практичних занять	28
3	Проведення лекцій/практичних занять з відповідної дисципліни (4 заняття)	8
4	Організація і проведення засідання наукового гуртка	4
Разом		60
3. Заключний етап (30 годин)		
1	Ознайомлення із звітною документацією, передбаченою вимогами педагогічної практики	2
2	Оформлення розгорнутого конспекту лекцій	9
3	Оформлення методичних рекомендацій до лабораторних/практичних занять	9
4	Підготовка звіту про проходження практики, щоденника практики	9
5	Захист педагогічної практики	1
Разом		30
ВСЬОГО		120

Примітка: *читання лекцій – за рішенням кафедри

Самостійна робота практиканта відбувається під час:

1. початкового етапу викладацької практики – 30 годин;
2. підготовки до самостійного читання лекцій – 14 годин;
3. підготовки до проведення лабораторних/практичних занять – 14 годин;
4. заключного етапу викладацької практики – 29 годин

Всього на самостійну роботу планується використати 87 годин.

7. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час проходження викладацької практики аспірант разом з науковим керівником складає і затверджує конкретний графік її проходження.

Документом, у якому фіксується виконання програми викладацької практики, є щоденник. Він повинен включати такі розділи: графік проходження викладацької практики, календарно-тематичний план практики, короткий зміст виконаної роботи за кожен день практики, відмітки про перевірку записів, підпис керівника.

Записи у щоденнику представляють собою:

- ✓ характеристику складових контенту компонентів освітньої програми певного рівня;
- ✓ аналіз змісту лекційних, лабораторних чи практичних занять, відвідуваних практикантом;
- ✓ матеріали підготованих аспірантом лекцій, лабораторних чи практичних занять;
- ✓ короткий план заняття наукового гуртка.

На підставі записів у щоденнику аспірант складає письмовий звіт про виконання програми викладацької практики, який (разом із щоденником) в затверджений термін надається для перевірки керівникові практики. Керівник практики складає відгук щодо наслідків проходження аспірантом викладацької практики, у якому:

- ✓ дає оцінку роботи аспіранта щодо виконання програми практики;
- ✓ визначає вміння аспіранта-практиканта застосовувати теоретичні знання на практиці.

8. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

До захисту практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подають наступні документи:

- загальний звіт про проходження педагогічної практики (ПІБ здобувача вищої освіти, спеціальність, кафедра, за якою був закріплений здобувач, ПІБ наукового керівника, ПІБ керівника викладацької практики, період проходження педагогічної практики, загальний обсяг годин) (додаток 1);
- графік проходження педагогічної практики (дати проведення, академічна група, тема, види занять) (додаток 2);
- відгук керівника педагогічної практики від кафедри професійної освіти про проходження практики (додаток 3).

Вимоги до звіту. Звіт з викладацької практики – це підсумковий документ, який надає можливість проаналізувати й оцінити діяльність здобувача вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня під час практики. Звіт умовно поділяють на вступну частину, основну частину та додатки.

Вступна частина містить завдання на практику.

Основна частина містить такі структурні елементи:

- вступ (інформація про мету, базу практики, терміни і графік проходження практики);
- зміст практики (характеристику складових контенту відповідної кафедри; аналіз змісту занять, відвідуваних практикантом; конспекти підготованих лекцій та занять);
- висновки (основні підсумки викладацької практики);
- список використаних джерел (перелік літератури, необхідної для проведення занять).

В кінець звіту, в додатки, підшивається щоденник педагогічної практики. Звіт перевіряється відповідальними науково-педагогічними працівниками (члени комісії із захисту звіту). За відсутності відхилень від вимог оформлення результатів педагогічної практики науковий керівник здобувача рекомендує звіт до захисту.

9. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення викладацької практики відбувається її захист.

Термін захисту – впродовж 10-ти днів після закінчення практики.

До захисту допускаються аспіранти, які виконали програму практики, вчасно подали звіт та щоденник за встановленим зразком.

Захист відбувається в присутності комісії, яку призначає завідувач кафедри (за погодженням із науковим керівником аспіранта та гарантом освітньо-наукової програми).

Практикант готує до захисту виступ (до 10 хвилин), в якому викладає основні результати, отримані під час практики.

Звіт оцінюється за 100-бальною шкалою та національною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), відповідний запис роблять у заліковій книжці здобувача вищої освіти в розділі «Практика» та у відомості.

Здобувача вищої освіти, який не виконав програми педагогічної практики або одержав незадовільну оцінку при її захисті, не допускають до наступної проміжної атестації здобувачів вищої освіти третього рівня.

10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Результати практики оцінюються за 100-бальною шкалою, наведеною в (табл. 1).

Таблиця 1

Шкала оцінювання результатів проходження викладацької практики

Сума балів за 100-бальною шкалою	Рівень результатів	Оцінка за національною системою	Оцінка за шкалою ECTS
100-90	Високий	Зараховано	A
89-82	Достатній		B
81-75			C
74-64			D
63-60	Середній		E
59-35	Низький	Не зараховано	FX
34-1		F	

Відповідно до 100-бальної шкали, оцінка виставляється за певні види роботи, наведені в таблиці 2.

Види діяльності для оцінювання педагогічної практики

№ з/п	Вид роботи	Кількість балів	
		мін.	макс.
1	Аналіз опрацьованого контенту	5	10
2	Аналіз відвіданих лекцій, лабораторних та практичних занять	5	10
3	Підготовка конспекту лекцій	15	20
4	Підготовка методичних вказівок до виконання лабораторних робіт або практичних занять	15	20
5	Проведення навчальних занять	10	20
6	Оформлення звітної документації	5	10
7	Доповідь під час захисту	5	10
Всього		60	100

Оцінки максимального рівня аспірант отримує за:

- творчий підхід до виконання теоретичних завдань практики;
- підготовку логічного, змістовного конспекту лекцій та методичних вказівок до лабораторних / практичних занять, з повним висвітленням тематики, вибраної для викладання;
- своєчасно наданий, акуратно і правильно оформлений пакет звітних документів;
- повне викладення змісту виконаних робіт під час проходження викладацької практики (в доповіді під час звіту).

У випадку отримання мінімальних оцінок аспірант:

- недбало виконав теоретичні завдання практики;
- підготував конспект лекцій та методичні вказівки до лабораторних/практичних занять, які лише частково висвітлюють тематику, вибрану для викладання;
- своєчасно надав пакет звітних документів, але мав суттєві зауваженнями стосовно його оформлення;
- нелогічно, неповно описав власну діяльність під час виконання викладацької практики (в доповіді під час звіту).

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчі і нормативні документи

1. Закон України «Про <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про вищу освіту» <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: Наказ МОН України від 16 липня 2018 р. № 776.
4. Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266: Наказ МОН України від 06 листопада 2015 р. № 1151.
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року: Указ Президента України від 25 червня 2013 р. № 344.
6. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах): Постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.
7. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266.
8. Порядок звітування аспірантів та докторантів у ЖНАЕУ» (затверджено вченою радою університету від 26.12.2018 р., протокол № 5);
9. Положення про організацію та проведення практики здобувачів вищої освіти, затверджено вченою радою університету від 27.02.2020 р. протокол № 2.

Рекомендована література

Основна

1. Освітньо-наукова програма «Агрономія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 201 «Агрономія» галузі знань 20 Аграрні науки та продовольство. Кваліфікація: доктор філософії з агрономії. Поліський національний університет. Затв. протокол № 12 від 26 травня 2021 р. 20 с.
2. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
3. Головенкін, В. П. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2-ге вид., переробл. і доповн. Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29032>.
4. ДСТУ 3008:2015 Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання [Чинний від 2017-07-01].

- Київ: ДП «УкрНДНЦ». 2017. 26 с.
5. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ: 2010. 14 с.
 6. ДСТУ 8302:2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17с.
 7. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Кондор. 2006. 206 с.
 8. Кодекс академічної доброчесності національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://phd.tntu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-nacziionalnogo-agentstva-iz-zabezpechennya-yakosti-vyshhoi-osvity.pdf>
 9. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи. Київ: Логос, 2006. 215 с.
 10. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Х.: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
 11. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
 12. Лозова В.І., Троцько Г.В. Теоретичні основи виховання і навчання: Навчальний посібник / Харк. держ. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. 2-е вид., випр. і доп. Харків: „ОВС”, 2002. 400 с.
 13. Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції: колективна монографія / під наук. ред. проф. О.С. Цокур. Одеса: СПД Бровкін О.В., 2012. 160 с.
 14. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. К.: ТОВ “Філ-студія”, 2006. 320 с.
 15. Фіцула М.М. Педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К.: Академвидав, 2003. 528 с.
 16. Шиліна Н. Є. Педагогіка : [навч. посіб. для студентів усіх спеціальностей] Одеса : ОНАЗ ім. О. С. Попова, 2011. 188 с.

Допоміжна

17. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: Метод. посіб./ Авт. укл. О. Пометун, Л. Пироженко. К. : А.П.Н., 2002. 136 с.
18. Корсак К. Система освіти Франції: цілі, структура, досягнення і проблеми // Вища освіта Україні. 2001. №1. С.91-103.
19. Основи педагогіки та психології: практикум для організації самостійної роботи студентів негуманітарних вищих закладів освіти: [укл. Л. М. Єршова, О. М. Пелехатий]. Житомир: Полісся, 2010. 112 с.
20. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін.; За ред І.А. Зязюна. К.: Вища шк., 1997.
21. Роменець В.А. Психологія творчості: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. 3. Вид. К.: Либідь, 2004. 287 с.
22. Ушинський К.Д. Про користь педагогічної літератури // Педагогіка:

Хрестоматія / Уклад.: А.І. Кузмінський, В.Л.Омеляненко. К.: Знання Прес, 2003. 700 с.

23. Щербань П.М. Прикладна педагогіка : навч.-метод. посіб. К.: Вища шк., 2002. 215 с.: іл.

Інформаційні ресурси

1) Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи : тексти лекцій. – http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/8165/1/V_Gorodinska_M_Pantuk_V_Miliaieva_Pedagogika_ta_psihologiiavicshoi_shkolu_NDLKL.pdf.

2) Золотарьова І. М. Конспект лекцій з дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи» (для магістрів денної форми навчання усіх спеціальностей). – <http://eprints.kname.edu.ua.pdf>.

3) Спільна декларація міністрів освіти Європи "Європейський простір у сфері вищої освіти". URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_525

Рівні вищої освіти та наукові ступені. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/rivni-vishoyi-osviti-ta-naukovi-stupeni>

4) Сучасна освіта. Методи навчання та їх класифікація. Сайт «Osvita.Ua». URL: <http://osvita.ua/school/method/780/>

5) Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки ЖНАЕУ, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. Голосіївський, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек (на розсуд викладача).

6) Інституційний репозитарій ЖНАЕУ (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

БЛАНК КОНТРОЛЮ

якості проведення навчального заняття

Факультет _____

Дисципліна _____

Вид і мета заняття _____

Курс, група _____

Були присутні на занятті _____ здобувачів

Наявність тексту (проспекту) лекцій чи лабораторно-практичного заняття

Методичний рівень _____

Доступність викладення матеріалу

Активізація роботи аспірантів _____

Кількість заданих аспірантам питань _____

Загальна характеристика та оцінка заняття _____

«__» _____ 202__ р.

Викладач, з яким працює практикант _____

МІНІСТЕРСТВО НАУКИ І ОСВІТИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувача освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії»

галузі знань _____

спеціальності _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

(назва факультету)

Кафедра

Висновок керівника щодо проходження практики

Прізвище практиканта _____

Керівник практики

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Дата захисту звіту: „____” _____ 202__ року

Оцінка: за національною шкалою _____
(прописом)

кількість балів _____
(цифрами і прописом)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики

(підпис)

(прізвище та ініціали)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АГРОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра _____

З В І Т

про проходження педагогічної практики
здобувача освітньо-наукового ступеня «Доктор філософії»

галузі знань _____

спеціальності _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін проходження практики: з «__» _____ 202_ р. по «__» _____ 202_ р.

Оцінка: за національною шкалою _____
(прописом)

Керівник практики _____
(вчене звання прізвище та ініціали) (підпис)

«__» _____ 20_ р.
Аспірант _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

«__» _____ 202__ р.

Житомир 202__